

TIDSAD

Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of Turk & Islam World Social Studies

**Sanat Üzerinden Uygulanan İktidar
Propagandalarına Resim ve Afiş Örnekleri**

**Examples of Paintings and Posters Used as
Propaganda by Power Through Art**

Mehmet AKSOY*

Nisa Nur YILMAZ*

Geliş/Submitted: 28.06.2026

Kabul/Accepted: 29.09.2026

Citation / Atıf

Aksoy, M. ve Yılmaz, N. N. (2026). Sanat üzerinden uygulanan iktidar propagandalarına resim ve afiş örnekleri. *Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13 (50), 251-263.

Makale Türü:

Araştırma Makalesi

Article Information:

Research Article

 10.29228/TIDSAD.95159

This article was checked by Intihal.net. Bu makale İntihal.net tarafından taranmıştır.

This article is under the Creative Commons license. Bu makale Creative Commons lisansı altındadır.

* Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, aksoyart@hotmail.com

** Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, nisagaziantep2@gmail.com

TİASAD

Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of Turk & Islam World Social Studies

Öz: Propagandanın temel amacı, bireylerin düşünce ve davranışlarını belirli bir doğrultuda yönlendirmesi olup, sanat ise bu yönlendirme sürecinde güçlü bir araç olarak kullanılmıştır. Propaganda eserleri, bireylerin düşüncelerini ve duygularını yönetmek, belirlenen konular için mesajları iletmek ve topluma yön vermek için güçlü bir yöntem olmuştur. Propaganda, sanatın gücünü kullanarak toplumu etkilemek ve belirli bir mesajı iletmek için geniş bir yelpaze içinde kullanılmıştır. Propagandanın etkili olduğu alanlar din, siyaset, devrimler, savaşlar ve reklamlar Olarak özetlenebilir ve bu etki Antik dönemlerden günümüze kadar farklı teknik ve yöntemlerle üretilen sanat eserleri ile toplumsal mesajların aktarımında hız kesmeden devam etmiştir. Çalışmada propaganda aracı olarak farklı eserler incelenmiş, görsel dilin izleyici üzerindeki etkisi çeşitli örnekler üzerinden değerlendirilmiştir. Bu çalışmada, sanat ve propaganda arasındaki ilişki tarihsel ve kavramsal bir çerçevede ele alınmış, eserler, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılarak incelenmiştir. Bunun yanı sıra resim sanatı tarihinde propaganda içeren önemli eserler ele alınarak, sanatçıların toplumsal ve politik olaylara nasıl tepki verdikleri analiz edilerek, sanatın yalnızca estetik bir üretim alanı olmadığı, aynı zamanda ideolojik ve toplumsal mesajların iletilmesinde de etkin bir araç olduğu ortaya konulmuştur. Tarih boyunca iktidar güç tarafından kullanılan propagandanın, resim sanatıyla buluştuğu dönemlere örnekler verilirken, sadece ideolojilerin değil, siyasetin ve dinlerin de sanatı kullandığı eserlere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilimler, Propaganda, Sanat, İktidar, Resim Sanatı, Afiş.

Abstract: The primary aim of propaganda is to direct the thoughts and behaviors of individuals in a specific direction, and art has been used as a powerful tool in this process. Propaganda works have been a powerful method for managing individuals' thoughts and feelings, conveying messages on specific topics, and guiding society. Propaganda has been used across a wide spectrum to influence society and convey a particular message by utilizing the power of art. The areas where propaganda has been effective can be summarized as religion, politics, revolutions, wars, and advertising, and this influence has continued unabated from ancient times to the present day through works of art produced with different techniques and methods in the transmission of social messages. In this study, different works of art as a tool of propaganda are examined, and the effect of visual language on the viewer is evaluated through various examples. In this study, the relationship between art and propaganda is addressed within a historical and conceptual framework, and the works are examined using document analysis, a qualitative research method. In addition, by examining important works containing propaganda in the history of painting, the reactions of artists to social and political events are analyzed, demonstrating that art is not only an area of aesthetic production but also an effective tool in the transmission of ideological and social messages. The text provides examples of periods in history where propaganda, used by those in power, intersected with painting, highlighting works that utilized art not only for ideologies but also for politics and religion.

Keywords: Social Sciences, Propaganda, Art, Power, Painting, Posters.

Giriş

Sanat ve propaganda, farklı alanlara ait kavramlar gibi görünse de tarihsel süreç içerisinde birbirleriyle sürekli etkileşim halinde olmuştur. Propaganda, belirli bir düşünceyi yayma ve kitleleri yönlendirme amacı taşıırken; sanat, sahip olduğu güçlü ifade dili sayesinde bu amacın gerçekleştirilmesinde önemli bir rol üstlenmiştir. Bu bağlamda sanat, yalnızca estetik bir üretim alanı olarak değil, aynı zamanda toplumsal, siyasi ve ideolojik mesajların aktarımında etkili bir araç olarak değerlendirilmektedir. Yanıltma, etkileme ve sindirme yöntemi olarak tanımlanan propaganda, siyasal zeminde yaratılan gerçekliğin bireylere sunulması olarak da açıklanabilir. Sadece siyaset ile sınırlı kalmayan propaganda faaliyetleri, politik fikirlerin yanı sıra dinsel inançların yayılması, kapitalizmin güç kazanmasıyla da ticaret maksatlı reklam sektörünün de güçlü bir silahı haline gelmiştir (Clark 2004, akt. Gezer, 2017: 3095). Başka bir deyişle, kurumların kendi yarattığı gerçekliğin haricindeki gerçekliklerin engellenmesi ve durdurulması için uygulanan algı yönetimidir. Bu algı yönetimi her gücün kendi fikrini, ideolojisini takipçilerine dayatma isteğidir (Ulutaş ve Çevik, 2015: 27).

Özellikle okur-yazar oranının sınırlı olduğu dönemlerde görsel anlatımın gücü daha belirgin hale gelmiş; resimler, vitraylar ve heykeller aracılığıyla geniş kitlelere ulaşmak mümkün olmuştur. İlerleyen süreçte ise afiş, broşür ve farklı görsel iletişim araçları propaganda faaliyetlerinin vazgeçilmez unsurları haline gelmiştir.

Sanatın propaganda ile kurduğu bu ilişki, yalnızca belirli dönemlerle sınırlı kalmamış, farklı coğrafyalarda ve kültürel yapılarda da benzer biçimlerde ortaya çıkmıştır. Sanat eserleri, içinde üretildikleri toplumun değerlerini, inançlarını ve ideolojik yönelimlerini yansıtırken; aynı zamanda bu değerlerin yeniden üretilmesine de katkı sağlamıştır. Bu durum, sanatın hem bir yansıtma hem de yönlendirme aracı olarak çift yönlü bir işlev üstlendiğini göstermektedir. Özellikle savaş dönemleri, devrim süreçleri ve toplumsal kırılma anlarında sanatın propaganda ile olan bağı daha görünür hale gelmiş; sanatçılar, eserleri aracılığıyla kitleler üzerinde etkili olmayı amaçlamıştır.

Bu çalışmada, sanat ve propaganda arasındaki ilişki farklı dönemler ve örnekler üzerinden incelenmekte; sanatın propaganda aracı olarak nasıl kullanıldığı ve bu kullanımın toplumsal etkileri ele alınmaktadır.

Sanat ve Propaganda Arasındaki İlişki

Propaganda kelime manası olarak Latince kök salmak anlamında kullanılmıştır. Türkçede ise “çoğaltmak/yaymak” anlamına gelmektedir. Sosyal bilimcilere göre propaganda, semboller üzerinden gerçekliğin yeniden kurgulanmasıdır. Amerikalı siyasetçi Henry Kissinger, propagandanın amacını şu sözleriyle dile getirmiştir. “Bir şeyin gerçek olması pek o kadar önemli değildir; fakat gerçek olarak algılanması çok önemlidir” (akt. Mutlu, 2005:78-83). Ağırlıklı olarak okur-yazar oranının artış göstermesiyle propagandayı daha iyi kullanma becerilerini bulmaya yön vermiştir. (Qualter, 2014:287-288).

Siyaset ve Sanat arasında birçok benzerlikler söz konusudur. İki kavramda insanlara hitap eder ve ideolojilere dayanır. Aslında zorunluktan ortaya çıkan bir

ilişki söz konusudur denilebilir. Ayrıca özgün fikirler edinmek, yeni değerler bulmak amacıyla da sanattan faydalanırlar. Bazı çatışmaların meydana gelmesiye sanat eseri o an ki sosyal durumuna göre ve kurallarına göre incelenir. Toplum içerisinde sınıfsal farklılıklar söz konusudur. Bu sınıfsal farklılıklar içerisinde güçlü olanların tavsiyeleri üzerine fikirler belirlenir. Bu durum aslında sanat tarihinde ortak gelişmelerin kendiliğinden meydana gelmediğini bize gösterir. (Akengin, 2019: 4).

“Sanatta propagandaya yazın alan örneklerinden Cengiz Aytmatov'un "Cengiz Han'a Küsen Bulut" adlı eseri verilebilir. Birçok edebi ve tematik unsur barındıran bir hikâye olmasının yanı sıra, propaganda olarak da değerlendirilmiştir. Cengiz Aytmatov, Kırgız gelenek ve göreneklerine bağlı kalarak hayatına devam eden, yaşadığı toplumun, milletin tarihi boyunca sosyal, ahlaki, edebi, kültürel değerlerini eserlerine yansıtan bir sanatçıdır.” (Arslan, 2024:3)

Katedraller ve kiliselerde Orta Çağ'da vitray ve resim kullanılıyordu. Bunun nedeni ise Kutsal Kitap hikayelerini açıklamak ve kralları yüceltmektir. Eserler kilisenin gücünü kuvvetlendiriyor ve okur yazar olmayan insanlara bilgi veriyordu. Aslında vitrayların bu kadar güzel olmasının arkasında verilmek istenen bir anlam vardır: inanç ve güç ayrı düşünülmez ve birbirlerini desteklerler.

XII. yüzyılda Saint-Denis Bazilikası'nın yeniden inşasını başlatan Suger, buranın Fransa kralı için bir mezarlık olması üzerinden kraliyet prestijini dolaylı biçimde yansıtmak amacıyla görkemli vitraylar ve heykeller yaptırmıştır. Onun koruyuculuğu sayesinde Gotik sanat hem manevi hem de siyasal bir araç olarak kabul görmeye başlamıştır (Artmajeur,2025).

Görsel 1: Saint-Denis Bazilikası'nın vitrayları

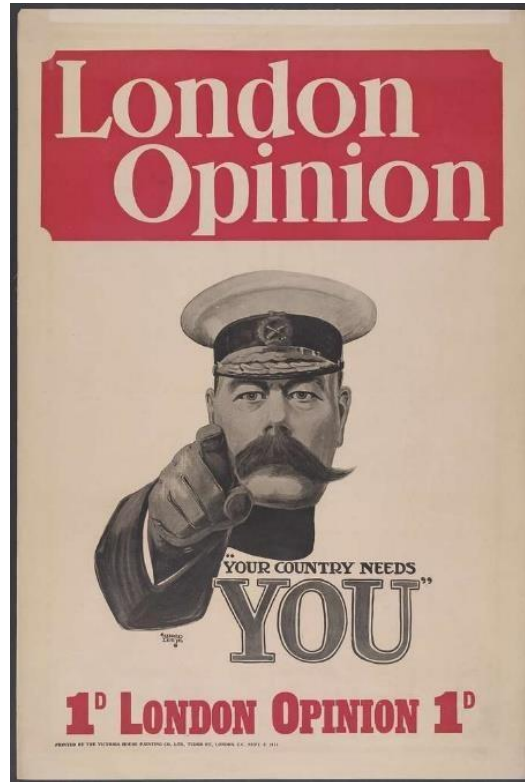
Önemli bir örnek, XII. yüzyılda Saint-Denis Bazilikası'nı yeniden inşa ettiren Suger, Saint-Denis'in mezarlığı olduğu Fransa kralının prestijini dolaylı olarak ortaya koymak için görkemli vitraylar ve heykeller sipariş etmiştir. Onun himayesi sayesinde, Gotik sanat manevi ve siyasi bir araç olarak kendini kabul ettirmiştir (Artmajeur,2025).

Propaganda Aracı Olarak Afiş

Propagandanın amacı ortak bir düşünce içerisinde insan davranışlarını belirli bir doğrultuya çekmektir. Propaganda afişleri 20.y.y.'ın başlarında sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır. Propaganda kampanyalarında bir araç olarak kullanılan bu afişlere “duvardaki silah” olarak bahsedilmektedir. (Rothschild, 2018).

Joseph Goebbels, Hitler döneminde propaganda bakanı olarak, afişlerde görsel etkinin son derece güçlü olduğunu; mesajın açık ve anlaşılır olması ile bu mesajların sürekli tekrar edilmesi durumunda, izleyicilerin afişteki görselleri ve sloganları kalıcı biçimde hatırladığını fark etmiştir. (Janzen, 2012).

Gazete ve broşürler okunmadan atılabiliyor fakat sokaklarda gördüğümüz afişlerden kaçınılamaz. Bu nedenle afişler daha etkileyici bulunmuştur (Akarcalı, 2003). Etkileyiciliği arttırmak içinde fon olarak sancak ve bayrak sembollerini sıklıkla kullanmışlardır.

Görsel 2: Alfred Leete, “Ülkenizin Sizi İhtiyacı Var” İmparatorluk Savaş Müzesi Koleksiyonu, Londra.

Alfred Leete'in "Ülkenizin Size İhtiyacı Var" adlı eseri, sade ancak güçlü yapısıyla en ünlü propaganda örneklerinden biridir. Afişin üzerinde Ülkenizin Sizi İhtiyacı Var (Your Country Needs You) yazısı bulunmaktadır. Afişte birde figür kullanılmıştır bu figür izleyiciyi işaret ederek ve göz teması kurarak psikolojik olarak izleyiciyi kendisiyle muhattap haline getirmektedir. Ayrıca figürün kendinden emin bakışları ve ciddi bir ifadeye sahip olması izleyiciyi cesaretlendirmektedir. (Turan, 2025:5)

Görsel 3: Flagg, J. Montgomery. "Seni Amerikan Ordusu İçin İstiyorum: Askere Hemen Kayıt ol", 1941.

Dünyada en çok bilinen propaganda afişlerinden biri olan "I Want You" (Seni İstiyorum) yazan Sam Amca afişi II. Dünya Savaşında ABD ordusu için asker ihtiyacının karşılanması için yapılmıştır. Afişin kompozisyonunda figürün görünmeyen bir kişiye doğrudan hitap etmesi, izleyiciyi kaçınılmaz biçimde yakalayan bakışları ve ona yöneltilmiş işaret parmağı, birey ile devlet arasında doğrudan bir ilişki kurma amacına hizmet eder. Bu kurgu, "sen" duygusunu öne çıkararak bireyi dışlamaz; aksine herkesi kapsayan bütüncül bir etki oluşturur. Figürdeki otoriter yüz ifadesi, Amerikan vatandaşı olmanın beraberinde getirdiği sorumlulukları izleyiciye hatırlatır nitelikte olup, doğrudan kişiyi hedef alan bir anlatım sunmaktadır.

Asker toplamaya yönelik imgelerin büyük bir bölümünde, ulusun korunması ile ailenin korunması düşünceleri iç içe geçirilmiştir. Bu bağ kurma aracılığıyla, ulusal ve bireysel bağlılıklar arasında oluşabilecek herhangi bir çelişki hem vatana hem de aileye karşı sorumlulukların reddi olarak değerlendirilmiştir. (Clark, 2011).

Görsel 4: Harold Forster 'Sessiz kal, o kadar aptal değil!', 1941

Poster Enformasyon Bakanlığı tarafından üretilmiştir ve Harold Forster tasarlamıştır. İnsanların içinde düşman casusların bulunması tehdidine karşı halk tarafından yapılan dedikoduların farkında olmadan casuslara bilgi aktarımı yapılmasının önüne geçmek için ve insanları uyarmak için tasarlanmıştır. Posterin merkezinde gece kıyafeti olan bir kadın bulunmaktadır. Kadının etrafında ise üniforma giymiş adamlar yer almaktadır. Aslında eser çekici kadınların sivillere askeri planların ifşa etmemelerinin önüne geçmektir. İkinci Dünya Savaşı döneminde kadınların üstlendiği rollere yönelik toplumsal ve kültürel algıları farklı bir açıdan ele alan bir değerlendirme sunmaktadır (The National Archives, t.y.).

Haziran 1941'de Britanya'da giyim ürünlerine yönelik karne sistemi uygulanmaya başlanmıştır. Ticaret Kurulu, "İdare et ve tamir et" sloganı etrafında,

toplumun bu yeni kısıtlamalara uyum sağlamasını kolaylaştırmak amacıyla bir kampanya yürütmüştür. Bu süreçte broşürler, afişler, sergiler ve çeşitli etkinlikler aracılığıyla, bireylere malzemeleri ekonomik biçimde kullanarak kıyafetlerini üretme ve onarma yolları aktarılmış; aynı zamanda şık bir görünümün nasıl korunabileceği gösterilmiştir.

Görsel 5: Bayan Dikişçi-Dikişçi, "İdare et ve tamir et" kampanyası afişi, 1943

Kampanyanın görünürlüğünü artırmak için "Bayan Dikişçi" isimli bir karakter tasarlanmış ve afişlerde öne çıkarılmıştır. Afişin alt kısmı ise, düzenleyicilerin yerel etkinliklere dair bilgileri ekleyebilmeleri amacıyla bilinçli olarak boş bırakılmıştır (The National Archives, t.y.).

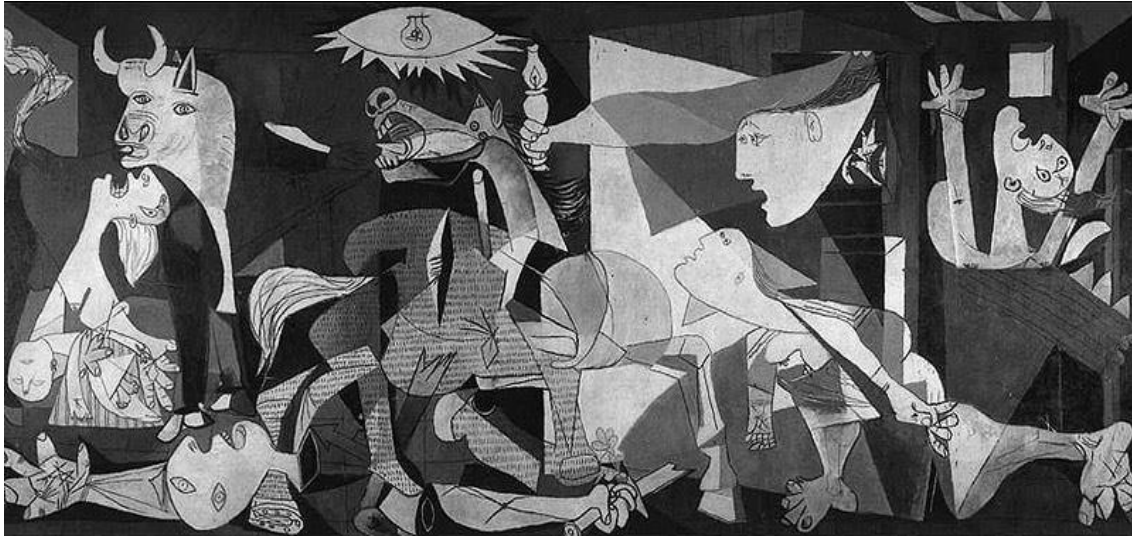
Resim Sanatında Propaganda Örnekleri

Resim sanatı tarihinde propaganda, tarihsel süreç boyunca varlığını sürdürmüş ve farklı dönemlerde çeşitli işlevler üstlenmiştir. Dini, siyasi, devrimci, savaş ve reklam gibi alanlarda kullanılan propaganda, sanatın ifade gücünden yararlanarak toplumu etkileme ve belirli bir düşünceyi aktarma amacıyla geniş bir çerçevede değerlendirilmiştir. (Aktulum, 2016:21)

"Sanat, aynı zamanda siyasi ve politik fikirleri yaymak için de önemli bir araçtır. Afişler, resimler, heykeller ve filmler gibi farklı sanat biçimlerinin yanı sıra,

şehir duvarlarına yapılan duvar resimleri gibi çeşitli mecralarda da propaganda amaçlı sanat eserleri üretilebilir. Bu tür eserler, halkı belirli bir görüşe çekmek, toplumsal hareketleri teşvik etmek veya ideolojik bir duruşu yaymak için etkili bir araç olarak kullanılmıştır.” (Turan, 2025:4)

Mesela kötü alışkanlığı olan kişilere alışkanlığın kötü etkilerini ve zararlarını açıklayarak o alışkanlıktan vazgeçirmemiz zordur. Ancak bu kötü alışkanlığın kendilerine verecek olan zararları gösteren resimler, afişler veya farklı biçimler kullanarak farklı propaganda amaçlı eserler oluşturulabilir. Böylelikle istenilen yönde daha olumlu sonuçlar oluşturulabilir. Aslında bu eserler halkı ortak bir görüşe çekmek, toplumsal birliğe yönlendirmek için güçlü bir araç olarak kullanılmıştır.

Görsel 6: Pablo Picasso, “Guernica”, 1937.

Pablo Picasso’nun “Guernica” adlı eseri de propaganda içeren savaş karşıtı en ünlü eserlerdendir. Ebatı çok büyük olan bu eser İspanya İç Savaşı sırasında Nazi Almanyası’na ait uçakların, İspanyol faşistlerin talebiyle Guernica kasabasını bombalayarak sivilleri katletmesini konu alır. Picasso’nun Guernica’yı yaparken bu eseri yapmasında kız arkadaşı Dora Maar’ın hayal gücünün etkileri olduğu bilinmektedir. Birçok ülke gezen Guernica eseri en son Amerika’ya gönderilmiştir. (Erden, 2016, s.168).

Esere baktığımızda siyah beyaz renk tonlarıyla insan figürleri resmedilmiştir. Kübist olarak çalışılan bu eser savaş esnasında halkın yüzündeki acı ifade figürlerin yüzlerinden anlaşılmaktadır. Ayrıca eserde birçok sembol ve tasvirlerde bulunmaktadır.

Anlayacağımız şu ki Picasso, sanatı sadece estetik bir araç olarak görmüyordu, aynı zamanda politik ve toplumsal bir ifade biçimi olarak görüyordu.

Görsel 7: Francisco Goya, “3 Mayıs Katliamı”, 1814.

Francisco Goya, 3 Mayıs Katliamı eseri, Ferdinand'ın yeniden tahta geçmesinden sonra yapılmıştır. Eser İspanyolların vatanseverliğini savunur. Esere bakıldığında dikkatimizi çeken ilk şey merkezde bulunan beyaz gömlekli ellerini havaya kaldırmış adam figürüdür. Gömleğin beyaz olması masumiyetin ve saflığın simgesidir. Ellerinin havada olması ise ölüme kendisini hazırladığını göstermektedir. Figürün yüzündeki ifadeye baktığımızda ise korku ve çaresizliği görüyoruz ama ona rağmen gösterdiği cesareti izleyiciye aynı anda hissettirmektedir. (Turan, 2025)

Jacques-Louis David, “Marat’ın Ölümü” eseri ne kadar sade bir cinayet sahnesi gibi dursa da aslında içerisinde politik mesajlar bulundurmaktadır. Jacques-Louis David kullandığı renk paletiyle ve ışığı kullanım biçimiyle Rönesans dönemi eserlerini andırmaktadır. Marat banyoda ölü bir şekilde sağ kolu yere doğru sarkmış ve elinde tüy kalem bulunmaktadır. Sol elinde ise içine metin yazılmış bir kâğıt bulunmaktadır. (Tetikçi, 2017). Küvetin yanında ise bir sandık bulunmaktadır. Sandığın üzerinde tüy kalem, mürekkep hokkası ve birkaç kâğıt resmedilmiştir. Kağıtlarda yazanlar ise Marat’ın son düşünceleri yazmaktadır. Eserde bir de mektup bulunmaktadır. Mektupta yazan: “Bu banknotu kocası ana vatanını savunurken ölen beş çocuk annesi kadına verin”

Görsel 8: Jacques-Louis David, "Marat'ın Ölümü", 128-165cm, 1793, Louvre Müzesi/2017.

Çetin (2018)'e göre; David'in eserinde suikast değil, şehitlik makamı kuvvetli biçimde resmedilmiştir. Bu durumu takip eden unsur ise, atmosferdeki huşudur. David, dini bir sembolü tutkuların, şiddetin, kargaşanın yer almadığı bir simge olarak boyamıştır." (Başbuğ, 2023).

Görsel 9: Jean-Michel Basquiat, İsimsiz, 1982.

Esere bakıldığında Picasso gibi bazı sanatçıların özgün tarzlarından esinlenilmiştir. Dışavurumcu etkilerine sahip olan bu eser spreya boya, akrilik kalem kullanımıyla dinamik bir etkiye sahiptir. Belirli belirsiz harf ve kelimelerin kullanımı plastik açıdan güçlü bir etki yaratmaktadır. Kendine özgü simgeler kullanımı çalışmaya tıpkı bir imza niteliği kazandırmıştır. “Jean-Michel Basquiat’ın eserleri, Simmel’in modern toplum analizlerinin ışığında incelendiğinde, sanatçının kendi iç dinamiklerini keşfetme çabasıyla bireysellik sınırlarını zorlayan bir yaklaşım sergilediği görülebilmektedir” (Simmel, 2004, s.65-67).

SONUÇ

Sanat ve propaganda arasındaki ilişki, tarih boyunca farklı biçimlerde kendini göstermiş ve her dönemde değişen toplumsal koşullara göre yeniden şekillenmiştir. İncelenen örnekler, sanatın yalnızca estetik bir ifade aracı olmadığını; aynı zamanda güçlü bir iletişim ve yönlendirme aracı olarak kullanıldığını açıkça ortaya koymaktadır.

Özellikle propaganda afişleri ve resim sanatı örnekleri, görsel dilin insanlar üzerindeki etkisini gözler önüne sermektedir. Sanatçılar, eserleri aracılığıyla kimi zaman savaş karşıtı bir duruş sergilemiş, kimi zaman ise belirli ideolojilerin yayılmasına katkı sağlamıştır. Bu durum, sanatın tarafsız bir alan olmadığını, aksine içinde bulunduğu dönemin politik ve toplumsal dinamiklerinden doğrudan etkilendiğini göstermektedir.

Sonuç olarak sanat, propaganda ile kesiştiği noktada yalnızca bir anlatım biçimi olmaktan çıkarak, kitleleri etkileyen ve yönlendiren güçlü bir araç haline gelmektedir. Bu nedenle sanat eserlerini değerlendirirken, yalnızca estetik özelliklerini değil, aynı zamanda taşıdığı ideolojik ve toplumsal anlamları da göz önünde bulundurmak gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Aypek Arslan, A. (2024). Resim sanatı ve propaganda. *Ulakbilge*, 12(91), 17–26. <https://doi.org/10.7816/ulakbilge-12-91-02>
- Artmajeur. (t.y.). *Sanat, yüzyıllar boyunca bir propaganda aracı olarak*. Erişim tarihi: 30 Eylül 2026, <https://www.artmajeur.com/tr/magazine/5-sanat-tarihi/sanat-yuzyillar-boyunca-bir-propaganda-araci-olarak/339232>
- Başbuğ, Z. (2023). Fransız devrimci Jean Paul Marat'ın ölümünün sanat eserlerine yansması. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(3), 999–1015. <https://doi.org/10.33206/mjss.1272164>
- Erden, E. O. (2016). *Modern sanatın kısa tarihi*. Hayalperest Yayınevi.
- Gezer, Ö. (2017). Sanat siyaset ilişkisi: Propaganda ve protesto. *İdil*, 6(39), 3091–3110.

- Gür, N. (2024). Sanatta propaganda; Posterde bir metafor olarak ev. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 34(2), 753–762.
- Mutlu, E. (2005). *Globalleşme, popüler kültür ve medya*. Ütopya Yayınları.
- Simmel, G. (2004). *Modern kültürde çatışma*. İletişim Yayınları.
- The National Archives. (t.y.). *İkinci Dünya Savaşı propaganda posterleri*. Erişim tarihi: 30 Eylül 2026, <https://www.nationalarchives.gov.uk/explore-the-collection/explore-by-time-period/second-world-war/second-world-war-propaganda-posters/>
- Turan, M. E. (2025). Propaganda aracı olarak sanat ve Jean-Michel Basquiat örneği. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, (20. Yıl Armağan Sayısı 35), 495–513.
- Ulutaş, S. ve Çevik, K. S. (2015). Propaganda amaçlı belgesel basın fotoğraflarının anlam sorunu ve fotoğrafın göstergebilimsel incelemesi. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 1(2), 25–39.

“COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri” beyanları:

Etik Kurul Belgesi:	Bu çalışma için etik kurul onayı gerekmemektedir.
Çıkar Çatışması Beyanı:	Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazar/ların potansiyel bir çıkar çatışması yoktur.
Finansal Destek:	Bu çalışmanın araştırma ve yazım aşamasında herhangi kişi/kurum veya kuruluşlar tarafından finansal destek alınmadığı bildirilmiştir.
Destek ve Teşekkür Beyanı:	-
Çifte Kör Hakem Değerlendirmesi:	Dış-bağımsız
The following statements are made in the framework of “COPE-Code of Conduct and Best Practices Guidelines for Journal Editors”:	
Ethics Committee Approval:	Ethics committee approval is not required for this article.
Declaration of Conflicting Interests:	No conflicts of interest were reported for this article.
Financial Support:	It has been reported that this study did not receive financial support from any person/institution or organization during the research and writing phase.
Statement of Support and Acknowledgment:	-
Double-Blind Peer Review:	External-independent